

Pedagogisk årsplan Framtia barnehage 2026

Godkjent i SU 24.02.26

Lørenskog
kommune

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1. Innledning – Lørenskogbarnehagene	4
1.1 Vårt verdigrunnlag	5
1.2 Presentasjon av Framtia barnehage	6
2. Barnehagens innhold og oppgave	7
2.1 Omsorg	7
2.2 Lek - vennskap	8
2.3 Danning og læring	9
2.4 Barns medvirkning	10
2.5 Barnehagens digitale praksis.	10
2.6 Barnehagens språkmiljø	11
2.7 Barnehagens psykososiale miljø	12
2.8 Forebygging av seksuelle overgrep	13
2.9 Bærekraftig utvikling	14
2.10 Kosthold	15
2.11 Trygg i Barnehagen	16
2.12 Trafikksikkerhet i Lørenskogbarnehagene	17
3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet	18
4. Samarbeid	19
4.1 Samarbeid hjem og barnehage	19
4.2 Overganger	19
5. Arbeidsmåter, progresjon og fagområdene hånd i hånd	20
5.1 Progresjon - fagområdene	20

Forord

Ifølge lov om barnehager skal alle barnehager utarbeide en årsplan. Årsplanen skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen skal arbeide med omsorg, danning, lek og læring. Dette for å fremme barnas allsidige utvikling og for å ivareta samarbeid med barnas hjem.

Årsplanen skal også gi informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes. Konkretisering av barnehagens arbeid for barns medvirkning må beskrives i årsplanen. Barnehagens årsplan fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg og skal følge kalenderåret.

En felles mal for årsplan for de kommunale barnehagene skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle Lørenskogbarnehager for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i barnehagene i Lørenskog.

Årsplanen er utarbeidet på grunnlag av:

- Lov om barnehage.
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
- Kommuneplan for Lørenskog og Kvalitet i barnehage og skole – strategisk plan 2018-2026.
- Lørenskogs standarder for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.
- Barnehagens vedtekter.
- Lørenskog kommunes verdier.

Årsplanens funksjoner ifølge lov om barnehager:

- Det skal være et arbeidsverktøy for ansatte. Det er for å sikre at barnehagens personell styrer barnehagen i en bevisst og uttalt retning. Hver enkelt barnehage avgjør hvilke andre konkrete planer de ønsker å utarbeide for kortere eller lengre perioder.
- Gjennom årsplanen får foresatte et godt innblikk i barnehagens arbeid, og kan se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene og de overordnede målene. Dette gir foresatte en reell mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- Et grunnlag for barnehagemyndighetens tilsyn i barnehagen.
- Gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Barnehagen ses på som en del av utdanningsløpet der lek, språk og god relasjonskompetanse er spesielle faglige utviklingsområder.

1. Innledning – Lørenskogbarnehagene

Nasjonale- og kommunale planer påvirker barnehagens arbeid. Kommuneplanen er Lørenskog kommunes overordnede styringsdokument for oppvekst og utdanning og angir følgende mål for barnehage:

Mål:

- Barnehagene og skolene forebygger, stopper og følger opp utestenging, mobbing og uheldige samspillsmønstre.
- Det er riktig kapasitet og kvalitet i barnehage og skole.
- Tjenestetilbudet rettet mot barn, unge og familier er i tråd med føringer i barnevernreformen (oppvekstreformen).

Kvalitet i barnehage og skole – Dette plandokumentet bygger på vedtatt kommuneplan, og den tilhører et strategisk nivå mellom kommuneplan og økonomiplan. Hensikten med planen er å bygge bro mellom kommuneplanens og oppvektsplanens overordnede mål og strategier til mer konkrete satsinger i barnehagene. Strategien omhandler fire hovedområder. Disse er basert på faglige vurderinger av dagens situasjon og vurderinger av hvilke trender og utviklingstrekk som vil prege samfunnsutviklingen for barnehage og skole i årene fremover. For perioden skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Danning og læring.
- Mangfold og inkludering
- Ledelse og profesjonsutvikling
- Helhet og sammenheng

1.1 Vårt verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Personalet har som rollemodeller et særlig ansvar for at barnehagens verdigrunnlag etterleves i praksis. Refleksjoner over egne verdier og handlinger inngår i personalets pedagogiske drøftinger.

Barnehagens verdigrunnlag bygger blant annet på:

- «Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi» (Lov om barnehager).
- «Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.» (Rammeplan for barnehagen)
- «Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet» (Rammeplan for barnehagen)

Lørenskog kommunen har tre verdier som gjelder for alle ansatte i kommunen. Verdiene skal kjennetegne kommunen i vårt møte med innbyggere og brukere av kommunale tjenester.

VÅRE VERDIER OG HVA DET BETYR FOR OSS:

◆ **ÅPEN**
◆ **TROVERDIG**
◆ **ENGASJERT**

Åpen:

Vi møter innbyggerne og hverandre med åpenhet, tillit og toleranse.
Vi er romslige og gir plass for forskjellighet.

Troverdig:

Vi holder det vi lover
Vi behandler alle profesjonelt.
Vi gir presis og objektiv informasjon.

Engasjert:

Vi engasjerer oss faglig og personlig og streber etter å utgjøre en forskjell.
Vi er fleksible og forandringsvillige, og setter pris på nye ideer og initiativ.

1.2 Presentasjon av Framtia barnehage

Framtia barnehage er en kommunal barnehage i Lørenskog og åpnet 1. mars 2017. Vi har et flott og moderne bygg som ligger fint til i Lørenskog Stasjonsby.

Barnehagen er delt inn i 6 avdelinger, som har fått navn etter borettslagene som omkranser barnehagen.

Blinken og Sprinten har 12 barn i alderen 1 – 3 år på hver avdeling.

Oppløpet, Toppformen, Unnarennet og Skrensen har 20 barn i alderen 3 – 6 år på hver avdeling.

Vårt verdigrunnlag i praksis:

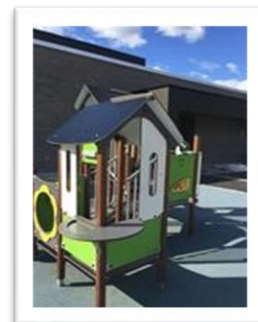
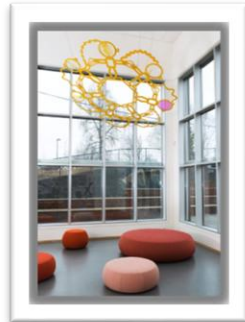
Vi som jobber i Framtia barnehage ser barna, godtar barna som de er, aksepterer familiene som de er, viser respekt overfor barn og voksne, aksepterer ulikheter og fordømmer ikke andre. Vi er omsorgsfulle og aksepterer følelsene deres, har en god dialog med foreldrene og er ærlige og åpne. Vi som jobber i Framtia barnehage forebygger krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, håndterer, stopper og følger vi opp dette. Vi snakker positivt om foreldre - barn og aksepterer at avdelingene gjør ting ulikt. Alle barna blir sett og hørt i løpet av dagen.

Vårt faglige ståsted:

Vi er inspirert av teorier og faglitteratur som omhandler anerkjennende kommunikasjon, betydningen av omsorgsfulle relasjoner og samspillet mellom tilknytning og omsorg. Vi støtter oss til dette, fornyer og utvikler vår pedagogikk gjennom refleksjon over egen praksis, alltid med barnet i sentrum. Vi har en nysgjerrig tilnærming til det barnehagefaglige, som gjør at det i møter mellom personalet ofte oppstår refleksjon og deling.

Vi er LEAN

Lean er en metode eller en filosofi for organisering av arbeidet i en virksomhet. Målet er å øke verdien for barna gjennom å fjerne tidstyver og skape flyt i arbeidsprosesser. Det å utvikle en lærende organisasjon og å kontinuerlig forbedre arbeidet er en grunntanke i Lean. Gjennom Lean har vi fått verktøy som fører til at arbeidsprosesser flyter bedre, slik at vi får frigjort tid til å ivareta vår viktigste oppgave; å være sammen med barna.

2. Barnehagens innhold og oppgave

2.1 Omsorg

Alle barn blir sett og får hjelp og støtte til det de har behov for. Omsorg handler både om forholdet mellom barna og personalet og barnas omsorg for hverandre.

Omsorg er barnehagens grunnpilar. Det skal være omsorg i alt arbeid som utføres i barnehagen. Vi hjelper barna til å utvikle tillit til seg selv og andre, barna skal oppleve å bli sett og hørt, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. De ansatte er sensitive, engasjerte og nærværende for barnas trivsel og utvikling. Barnehagen fremmer omsorgsfulle relasjoner ved at personalet:

- ser hvor barnet har sin oppmerksomhet og forsøker å forstå hva barnet formidler.
- forstår, bekrefter og responderer på barnas signaler (sensitive).
- bekrefter og setter ord på barnas følelser.
- gleder seg sammen med barna.
- samtaler og følger barnas initiativ og utforsker sammen med barna.
- legger til rette for at barna får en egen tilknytningsperson.
- støtter og oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre.
- er gode rollemodeller.
- setter grenser på en god måte.

Vi legger til rette for søvn og hvile ut ifra barnas behov, og personalet er sensitive for barnas behov for dette. Barna har mulighet til å hvile på madrass, roe ned med en lesestund eller et fang å sitte på. Barn som skal sove ute i vogn har faste plasser i en vognsal, og det er alltid vognvakt.

2.2 Lek - vennskap

Barn deltar i variert lek der de utvikler kompetanse og danner gode relasjoner.

«DU OG JEG OG ALLE SAMMEN – ET INKLUDERENDE BARNEHAGEMILJØ»

er et gjennomgående og felles tema for hele barnehagen:

Vi støtter oss til barnekonvensjonen artikkel 2 som sier:

«barnekonvensjonen tar for seg retten til ikke å bli diskriminert. Denne artikkelen er meget viktig. Alle barn har de samme rettighetene uten forskjellsbehandling og uten hensyn til rase, farge, kjønn, språk, religion, eiendom, opprinnelse, funksjonshemming eller meninger».

Lek skal ha en sentral plass i barnehagen, og derfor er det viktig at lekens egenverdi ivaretas og anerkjennes. Barnehagen skal tilrettelegge for et godt og inkluderende lekemiljø hvor barna opplever glede og fellesskap.

Personalet er tilstedeværende og engasjerte i samhandling med barna i lek. Vi støtter opp om barnas initiativ til lek og bidrar til at alle kan få noen å leke med, oppleve vennskap og lære å beholde venner. Vi støtter barna i å kunne se en sak fra flere sider, ta andres perspektiv og det å kunne reflektere over egne og andres følelser. Vi samtaler og støtter barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konflikter. Vi ønsker å skape magi i hverdagen ved positive handlinger og humor.

Avdelingene er utformet slik at vi kan dele barna i mindre lekegrupper. Vi har lekemateriell for variert lek som er synlige og lett tilgjengelig for barna. Vi planlegger for lekestasjoner, der barna er aktive deltakere for valg av leketema. Små og tilrettelagte lekeområder skaper mye god lek og samspill på avdelingen.

Fellesrommet brukes aktivt både til mindre og større aktiviteter og arrangementer gjennom hele året.

LURINGENE—de eldste barna.

Luringene er sammen på tvers av avdelingene to dager i uka. De følger barnehagens felles tema gjennom året. Temaene er planlagt og tilrettelagt slik at barna opplever mestring, samtidig at de har noe å strekke seg etter. Vi jobber ut fra en tanke om at overgangen fra barnehagen til skolen skal være en prosess. Derfor er aktivitetene og innholdet for Luringene temabasert med vekt på læring gjennom lek. Skolen vet at barna kommer med mye kompetanse og at de kan veldig mye. Dette vet vi at skolen bygger videre på.

2.3 Danning og læring

Danning bidrar til at barna forstår felles verdier og normer som er viktige for et demokratisk fellesskap. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positiv selvforståelse. Barna opplever et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Vi tenker at *danning* skjer gjennom hele livet, og alle erfaringer vi gjør kan bidra til læring og utvikling. Vi legger til rette for at barna får bruke hele kroppen og alle sansene sine gjennom barnehagedagen. Personalet anerkjenner og følger opp barnas perspektiver og handlinger, ved å være nysgjerrige og undrende. Vi hjelper barna med å reflektere og diskuterer ulike problemstillinger og sosiale samspillsituasjoner. Gjennom dette støtter vi barna i å ta gode valg, tilpasse seg, vise raushet og respekt for både seg selv og andre. Barna opplever en gryende bevissthet på egen væremåte og hvordan dette virker inn på seg selv og fellesskapet.

Vi tenker at *læring*, som danning, er noe som skjer gjennom hele livet. For oss handler læring om at barna opplever et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Personalet har kunnskap om barns utvikling og progresjon for læring. Vi utøver både formell og uformell læring, i planlagte aktiviteter og i det spontane øyeblikk.

Barn lærer best gjennom lek, aktivitet og samspill med andre. Vi legger læringssituasjoner inn i både frileken og i styrte aktiviteter.

Vi legger til rette for:

- aktiviteter/lek som engasjerer barna
- lek og utforsking ved å bruke ulike typer materiell
- bruk av alle sanser
- variasjon i materiell og metoder
- planlagte aktiviteter og i det spontane øyeblikk

Alt dette krever personalets tilstedeværelse, lydhørhet, oppmerksomhet og sensitivitet for det som skjer i barnegruppa. Personalet kjenner både til det enkelte barns behov og barnegruppas behov, og har evnen til å tilpasse seg disse.

De voksne synliggjør og verdsetter ulikheter og mangfold som berikende, unikt og positivt, slik at barna viser mot til å mene, føle og være stolte av at de tar egne valg, tørr å være ærlige og vise toleranse.

2.4 Barns medvirkning

Barnehagen ivaretar barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna får gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Personalet og barn lytter til hverandre, og ser på hverandres løsninger som verdifulle. Personalet er aktive lyttere og viser engasjement på barns initiativ. Barna har medvirkning i sin egen hverdag gjennom for eksempel lek og aktiviteter. Barna kommer med ideer og forslag på aktiviteter, som ender opp i temadag, utklødning, tur og annet.

Personalet lytter til barnets stemme, og tar den på alvor. Dette gjelder ikke kun verbalt, men den måten barnet uttrykker seg på. Personalet lytter og lar seg inspirere av barnas nysgjerrighet. De voksne er støttende som gir barna opplevelse av å bli gitt ansvar og oppgaver som er i samsvar med deres alder og modning.

Barn og personal vurderer aktivitetene i barnehagen sammen, og reflekterer hva de skal gjøre bedre eller annerledes neste gang.

2.5 Barnehagens digitale praksis.

Barnehagens digitale praksis bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet støtter dette opp om barnas læringsprosesser. Det oppfyller også rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy er personalet aktive sammen med barna. Barnehagen utøver digital dømmekraft og bidrar til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Vi bruker nettbrett, Smartboard og smarttelefoner som digitale verktøy. Utstyret blir alltid brukt sammen med voksne. Dette inspirerer til lek og nysgjerrighet, og støtter opp om barnas læringsprosesser.

Personalet er bevisst på å utøve digital dømmekraft som handler om å bruke digitale medier og Internett på en klok og etisk forsvarlig måte. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. Digitale ferdigheter hos barn utvikles over tid. Vi har som mål at barna skal ha like muligheter til å få positive opplevelser på nettet.

Barna skal lære hvordan digitale verktøy kan være et supplement i deres kreative utfoldelse og læringsprosesser. Digitale verktøy som lydbøker, Polyino og Salaby brukes i barnehagen til retningsbestemt språkarbeid, programmering og logisk tenkning ved at:

- bruker bilder som dokumentasjon
- bruker lyd og bilder – sanseopplevelser
- tegner på smartboard
- lydbingo
- lytte til fortellinger
- bruker nettbrett som oppslagsverk

2.6 Barnehagens språkmiljø

Barnehagen er bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barns utvikling. Gjennom dialog og samspill støttes barna i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen anerkjenner og verdsetter barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk.

Vi sikrer et godt språkmiljø i barnehagen ved at personalet er språkkompetente, det vil si at de er bevisst på hvordan de samtaler med barna, tilrettelegger for språklige aktiviteter og gir språkstøtte.

Barnas språkutvikling støttes gjennom barnehagehverdagen, rundt bordet, garderoben, lek og andre hverdagslige situasjoner. Personalet støtter barnas språklige utvikling ved å:

- ha ofte frem- og tilbake utvekslinger sammen med barnet
- tilpasse svar til det barnet sier eller gjør
- stille åpne spørsmål til barnet («fortell meg om»)
- utdype og forklare begrepene slik at barnets ordforståelse utvides
- gjenta ordene ofte
- beskrive barnets handlinger, lek og følelser mens det skjer
- beskrive egne handlinger og følelser mens det skjer
- bruke forskjellige ord på samme ting
- bruke beskrivelser og kommentarer
- knytte nye ord til ord barnet allerede kjenner fra før
- høytlesning
- rim og regler
- spill, sang og lek
- Polylingo (digitale bøker på ulike språk)
- Tegn til tale/bruk av tegn
- dagtavle og bildestøtte på avdelingene, ved behov.

Vi har et eget språkskap med ulike språkverktøy som for eksempel; Språkkista, Snakkepakken og språkposer med ulike konkrete fra eventyr og fortellinger. Språkmaterialet brukes sammen med hele avdelingen og i smågrupper. Vi har en språkansvarlig i barnehagen som deltar på språk forum i regi av kommunen. Vi støtter oss til Utdanningsdirektoratets (UDIR) sin kompetansepakke *Flerspråklig barnehagemiljø*. Kompetansepakken skal bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk- eller samiskspråklige kompetanse.

For oss handler dette om at alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og at alle barn får delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

- Vi sørger for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, og som uttrykk for egne tanker og følelser.
- Vi støtter barnas språkutvikling ved høytlesning, eventyr, rim og regler, sang samtaler og refleksjoner.
- Ord som gror
- Standard for arbeid med flerspråklige barn
- Språkgrupper etter behov.

Barn med språkvansker, kartlegges (Ord som gror – lek og lær). Det er helt avgjørende at disse barna opplever støtte og anerkjennelse når de bruker språket.

2.7 Barnehagens psykososiale miljø

Barnas fysiske og psykiske helse fremmes i barnehagen. Barnehagen bidrar til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygger krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp.

Barnas selvfølelse støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen legger aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

Personalet har ansvar for å fremme et trygt og positivt klima på avdelingen der det er gode relasjoner mellom ansatte-barn, der barn og ansatte viser interesse og respekt for hverandre og har glede av å være sammen. Dette gjør vi ved å være tilstedeværende, aktive og deltagende i barns hverdagssituasjoner.

Personalet fremmer et positivt klima ved å ha gi en klem, holde rundt barnet og en hånd å holde i, dele gleder, positive følelser, smil og latter, veileder barna i konfliktsituasjoner, støtter barna i å vise positive følelser overfor hverandre, positive kommentarer og si hyggelige ting til hverandre, ansatte bruker vennlig og rolig stemme, ha blick kontakt og forbereder barna på det som skal skje.

Vi jobber forebyggende og målrettet med å sikre at barna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Gjennom systematisk veiledning og refleksjoner i personalgruppa utvikles og forbedres samspillet mellom personalet og barna.

Daglig jobber vi med sosial kompetanse. Vi deler barna i smågrupper, både på avdelingen og på tvers av avdelingene. Opplevelser i smågrupper er introduksjon til nye fellesskap og vennskap. I lek og hverdagssituasjoner får barna prøve ut roller og de skaffer seg erfaringer som utvikler empati og en forståelse for verden rundt seg. Personalet er tydelige og lydhøre, setter ord på det som skjer i samspillet mellom barna og hjelper barna til å reflektere over ulike perspektiver.

Gjennom året har vi fellessamlinger der vi samler hele barnehagen til aktiviteter og opplevelser, som er med på å utvikle et større sosialt fellesskap. Personalet jobber med å skape et inkluderende miljø, der vennskap kan bygges og opprettholdes.

Alle ansatte har aktivitetsplikt i tråd med Barnehageloven. Hvis det er barn som ikke har det bra i barnehagen har alle ansatte ansvar for å melde dette til styrer. Personalet og styrer skriver en aktivitetsplan, setter i gang med gjennomføring av tiltak og inviterer foreldrene til samarbeid og oppfølging. Barnehagen har plan for å forebygge og handle når barn eller voksne viser uhensiktsmessig atferd.

2.8 Forebygging av seksuelle overgrep

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å observere og motta informasjon om barnas omsorg- og livssituasjon. Lørenskog kommune har utarbeidet en rutine som skal bidra til å forebygge seksuelle overgrep gjennom å skape trygge, sterke barn. Barnehagene jobber systematisk over tid for å bidra til at barn og unge får trygge og gode oppvekstforhold. Barn lærer om seksualitet, kropp og følelser og dette gir større mulighet for å kunne si ifra hvis de opplever krenkelser som for eksempel seksuelle overgrep. Barna lærer hva som er naturlig, hva som er rett og galt i forhold til egen og andres kropp for å sette grenser for seg selv.

Personalet i barnehagen har tilstrekkelig kompetanse slik at de med trygghet kan jobbe systematisk og møte barn og foreldre på en god måte. Vi tar barnet på alvor og viser respekt for deres uttalelser.

Tema i barnegruppene:

For et- og toåringene leser vi bøker om kroppen. De yngste barna bruker kroppen og sansene hele tiden. De får en begynnende forståelse for egne og andres grenser ved å si «stopp».

Treåringene lærer navn på kroppsdeler. Litteratur «Thomas og Kristin»

Fireåringene lærer å si ifra/sette grenser. Respekt for egne og andres grenser. Litteratur «Si stopp» (vennebøker).

For femåringene har vi tema «Kroppen». Vi bruker boken til Anne Fiske «Hvordan er det å ha en kropp», som handler om kroppen og hvor på kroppen vokser det egentlig hår? Hva må man gjøre for å ta vare på tennene? Og hvor på andres kropp er det greit å ta uten å spørre?

Anna Fiske snakker til barna i øyehøyde og tar dem på alvor, samtidig som hun evner å skrive hjertevarmt, inkluderende og morsomt.

2.9 Bærekraftig utvikling

Gjennom miljøarbeidet skal barna lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på jorden.

Barnehage har et tydelig fokus på kildesortering og etablering av kjøkkenhage som en del av vårt miljø- og bærekraftsarbeid. Vi ønsker å skape en begynnende forståelse hos barna for miljøet.

Vi involverer barna aktivt i praktiske miljøaktiviteter for å styrke deres kompetanse og nysgjerrighet. Barna deltar i sortering av avfall fra hverdagsaktivitetene i barnehagen, og de opplever hvordan avfall kan få nytt liv gjennom gjenbruk og resirkulering. De er også med i planlegging og stell av kjøkkenhagen, hvor de får følge hele prosessen fra jord til bord.

Vi har gode og tydelige rutiner for avfallssortering, og hver avdeling har egne sorteringsstasjoner. Barna kjenner miljøreglene godt og viser stort engasjement og ansvar i å følge dem. Personalet veileder og støtter barna slik at de opplever mestring og utvikler forståelse for sammenhenger mellom handlinger og konsekvenser.

Barna er «ukens hjelper», og en av oppgavene er å være med å kaste søppel på riktig sted.

Mål og delmål

Målet er å øke forståelsen og bevisstheten om hvor det blir av søpla etter at den er kildesortert. Det er nødvendig å forstå hvorfor vi kildesorterer og hva som skjer med all søpla for å kunne påvirke dagens situasjon.

2.10 Kosthold

Lørenskog kommune har en kostholdsplan. Målet er at kostholdsplanen bidrar til variert, sunt og bærekraftig kosthold.

Måltider i barnehagen:

For oss er måltidene er en felles opplevelse som gir barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Vi mener at daglige måltider i barnehagen gir gode muligheter for læring på mange områder som for eksempel språk og samspill med andre. Vi setter av god tid til måltidene, der barna får spise seg mette og oppleve matglede. Måltidene innebærer tid til forberedelser som håndvask og dekking av bord og etterarbeid med rydde alt på plass. Her er det mye læring for barna, både sosialt og språklig.

Vi serverer daglig frokost, formiddagsmat og ettermiddagsmåltid. To dager i uken har vi varmt måltid. Ettermiddagsmåltidet består av medbrakt frukt eller grønnsaker i tillegg supplerer vi med brød og knekkebrød. På de store avdelingene er det medbrakt turmatpakke en dag pr. uke. Gjennom året serverer vi også mat knyttet til forskjellige arrangementer som barnas julebord, påskefrokost, is/smoothie til bursdagsfeiringer, karneval, Lucia, baking til jul, og samefolkets dag.

Det knyttes mye planlegging og tilberedelse av måltidene i barnehagen. Vi følger helsedirektoratets anbefalinger og setter våre måltider sammen med matvarer fra grovt brød og korn, havregryn, grønnsaker og frukt, fisk, ost, ulike pålegg, smør og melk (med D vitamin). Vi tilbyr daglig flere typer pålegg til smørelunsjen. Det er fiskepålegg, halvfet gulost, brunost tilsatt jern, leverpostei og grønnsaker. Vi serverer daglig melk og tilgjengelig vann gjennom dagen.

Vi tar hensyn til ulike allergier. I disse tilfellene er vi i tett dialog med den enkelte forelder. Det er gitt retningslinjer for dokumentasjon med tanke på matallergier av lege. Vi tar også kulturelle kostholds hensyn. Det vil si at maten og måltidene som serveres i barnehagen skal være for alle.

2.11 Trygg i Barnehagen

Trygg i barnehagen er en kvalitetssatsing for kommunale barnehager, i tråd med plan for Kvalitet i barnehage og skole. I barnehagen skal barn oppleve stimulerende miljø som oppmuntrer til lek, læring og mestring. I Lørenskog kommune er det et mål at alle barnehagene skal være høykvalitetsbarnehager.

Gjennom arbeidet med Trygg i barnehagen blir de ansatte observert ved hjelp av CLASS (Classroom Assessment Scoring System), et observasjonsverktøy som er utviklet for å måle samspillskvaliteten mellom ansatte og barn. Samspill med varme og stimulerende barnehageansatte gir god barnehagekvalitet, og legger grunnlag for barns senere utvikling og livsmestring. Trygg i barnehagen handler om økt kompetanse hos ansatte og hvilken betydning gode relasjoner mellom ansatte og barn har for barnas utvikling og læring.

Trygg i barnehagen er en kvalitetssatsing som gjør de ansatte mer sensitiv, flinkere til å ta barns perspektiv, til å regulere adferd på gode måter og bedre på å støtte barnas språkutvikling, læring og utvikling. Hovedformålet er å sikre høykvalitetsbarnehager og et likeverdig tilbud.

Barnehagen har 2 sertifiserte CLASS observatører. Disse er ressurspersoner innad i barnehagen, med ansvar for oppfølging og opplæring innen området.

- Årlige observasjoner på avdelingene, med tilbakemelding fra observatøren.
- Avdelingene utarbeider egne planer for videre oppfølging og arbeid.
- Tema på personalmøter og planleggingsdager.
- Kurs for nytilsatte.

2.12 Trafikksikkerhet i Lørenskogbarnehagene

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjer, fotgjenger og etter hvert syklist. I rammeplanen står det «Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.» Det betyr at trafikksikkerhet blir en tydeligere del av barnehagehverdagen.

Trafikken er en viktig del av barnas nærmiljø. Vi jobber med trafikksikkerhet gjennom hele året. Alle fagområdene i rammeplanen blir ivaretatt innenfor tema trafikksikkerhet.

På turer:

- Vi gjør oss kjent i nærmiljøet. Blir kjent i trafikken der vi ferdes, lærer om trafikkskilt og trafikkregler som fotgjengere.
- Barna lærer å bruke sansene sine på tur i nærmiljøet.
- Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelme og refleks.
- Nærmiljøbingo

Trafikk opplæring på avdelingen og i utelek:

- Samtaler med barna om hvordan de kommer seg frem i trafikken.
- Vi samtaler om ulike transportkjøretøy som buss og tog, yrkestransport og utrykningskjøretøy.
- Vi studere og lager former og geometriske figurer (skilt), venstre og høyre, størrelser, retninger, foran, bak, ved siden av, over og under, raskere og langsommere.
- Spille trafikk lotto
- Veibaner og overgangsfelt er malt på asfalten (uteområdet)
- De eldste har eget trafikk opplegg
- Bruker materiell fra Trygg trafikk.
- Tegneaktiviteter
- Ser på film

Vi har rutiner/risikovurdering for turer til fots og med offentlig transport. Rutinene beskriver også hva de ansatte skal gjøre om et barn blir borte på tur eller en ulykke inntreffer på tur. Det skal være trygt for personalet og barn på tur.

3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning på disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging:

- Årsplan
- Årshjul
- Metodeplan - månedsinformasjon
- Foreldresamtaler
- ASQ/ASQ-se – gjennomføres for alle barn en gang i løpet av barnehagetiden.
- Class-observasjoner
- Progresjonsplan
- Barnesamtaler
- Individuelle utviklingsplaner for barn som trenger ekstra støtte.
- Aktivitetsplan

Vurdering:

- Foreldreundersøkelser
- Foreldresamtaler
- Samarbeidsmøter med FAU
- ASQ/ASQ-se
- Bilder
- Veiledning for personalet
- Jevnlige refleksjoner i personalet – ledermøter, avdelingsmøter og planleggingsdager.
- Lærende nettverk
- Barns medvirkning

4. Samarbeid

4.1 Samarbeid hjem og barnehage

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte.

Foreldresamarbeidet skjer på individnivå, på gruppenivå og gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen har alltid barnets beste som mål.

Foreldrerådet fremmer foreldrenes fellesinteresser og bidrar til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget er et rådgivende, kontaktskapende og samordnet organ.

- Vi er bevisste på å hilse og si navnet til barnet når de kommer og går.
- Vi møter barnet og aksepterer følelsene deres.
- Vi har en god dialog med foreldrene og er åpne og ærlige.
- Foreldrene holder seg oppdatert på informasjon via Vigilo.
- Vi aksepterer familiene som de er, og viser respekt overfor barn og voksne.
- Vi aksepterer ulikheter og fordømmer ikke andre.
- Vi legger til rette for vennskap.
- Vi og foreldre snakker positivt om både barn, foreldre, personale og barnehagen.
- Vi gir foreldrene tilbakemelding om barnets hverdag, og foreldrene gir barnehagen informasjon om ting som kan påvirke barnas dag.
- Vi tar opp eventuelle bekymringer om barnet.
- Vi har foreldresamtaler gjennom året.
- Vi har foreldremøter.
- Vi følger opp beskjeder fra foreldrene.
- Vi har jevnlig møter med FAU.
- FAU arrangerer sosiale sammenkomster for alle gjennom året.
- SU-møter.

4.2 Overganger

I barnets liv er det mange overganger. Lørenskog kommune har egne rutiner for tilvenning i barnehagen – Lørenskog modellen en foreldreaktiv tilvenning. Det er også rutine for overgang mellom avdelinger, overgang mellom barnehager og overgang fra barnehage til skole/SFO. Disse rutinene ivaretar samarbeidet mellom barnehagen, barn, og de foresatte for en trygg og god overgang.

Årlige overganger:

- Overgang innad i barnehage: fra småbarn til store barn i august
- Overgang mellom barnehagene: gjennom hele året.
- Overgang fra hjem – barnehage: Tilvenning i barnehage, Lørenskogmodellen.
- Overgang barnehage -skole/SFO: august

5. Arbeidsmåter, progresjon og fagområdene hånd i hånd

Progresjonsplanene beskriver hvordan barnehagen jobber med de syv fagområdene i rammeplanen. Barnehagen ser fagområdene i sammenheng og legger til rette for arbeidsmåter som bidrar til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir muligheter for å få tilført nye erfaringer og opplevelser. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna utvikler seg, lærer og opplever fremgang. Barnehagen legger til rette for at barn i alle aldersgruppene får varierte leke- aktivitets- og læringsmuligheter.

Arbeidsmåter:

- Vi veksler mellom spontane og planlagte aktiviteter.
- Gjennom barnehagehverdagen legger vi til rette for kreativitet og lek.
- Vi er åpne for improvisasjon og barns medvirkning.
- Vi arbeider tverrfaglig og helhetlig.
- Vi stimulerer barns undring.
- Vi bruker Class.
- Vi evaluerer og dokumenterer våre arbeidsmåter jevnlig.

Progresjon:

- Vi planlegger og tilrettelegger for progresjon for alle barn.
- Vi introdusere nye perspektiver, gjenkjenning og gjentakelse i både innhold og arbeidsmåter.
- Barna opplever mestring, samtidig som de har noe å strekke seg etter.
- Vi bruker digitale verktøy sammen med barna.

5.1 Progresjon - fagområdene

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagen, og som bidrar til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Vi ser fagområdene i sammenheng og alle fagområdene er en gjennomgående del av barnehagens innhold. Vi tar utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene oppleves som meningsfull, læringsrik og morsom del av barnas hverdag. Fagområdene er presentert i egen – Progresjonsplan.